

ประโยค ป.ธ. ๕
 แปล ไทยเป็นมคร
 สอบ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๑. ครั้นภายหลังวันหนึ่ง พระบรมศาสดา ทรงตรวจดูสัตว์โลกในเวลา
 ไกลรุ่ง ได้ทอดพระเนตรเห็นความถึงพร้อมแห่งอุปนิสัยของบุตรชายเศรษฐี
 นามว่าภักทิตยะ ผู้เคลื่อนจากเทวโลกแล้วเกิดในตระกูลเศรษฐีในภักทิตยนคร
 ทรงฉันทกตอาหารเสร็จแล้วในเรือนของอนาถบิณฑิกเศรษฐี ได้เสด็จบ้าย
 พระพักตร์มุ่งตรงไปยังประตูด้านทิศเหนือแล้ว ฯ แม้ตามปกติ พระบรมศาสดา
 ทรงรับภิกษาในเรือนของนางวิสาขาแล้ว ก็เสด็จออกทางประตูด้านทิศใต้
 ประทับอยู่ในพระเชตวัน ทรงรับภิกษาในเรือนของอนาถบิณฑิกเศรษฐีแล้ว
 เสด็จออกทางประตูด้านทิศตะวันออก ประทับอยู่ในบุพพาราม ฯ ประชาชน
 เห็นพระผู้มีพระภาคเจ้า กำลังเสด็จมุ่งตรงไปยังประตูด้านทิศเหนือทันที
 ย่อมรู้ได้ว่า จักเสด็จหลีกจาริกไป ฯ ในวันนั้น แม้นางวิสาขาพอได้ยินว่า
 พระบรมศาสดา เสด็จบ้ายพระพักตร์มุ่งตรงไปทางประตูด้านทิศเหนือแล้ว
 จึงรีบไป ถวายบังคมแล้ว กราบทูลว่า ทรงพระประสงค์จะเสด็จจาริกไปหรือ
 พระเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดา ตรัสว่า ไซ้ วิสาขา ฯ นางวิสาขา. พระเจ้าข้า
 หม่อมฉัน บริจาคทรัพย์จำนวนเท่านี้ ให้สร้างวิหารถวายพระองค์ โปรดเสด็จ
 กลับเถิด พระเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดา. การไปครั้งนี้ เป็นการไปไม่กลับ
 วิสาขา ฯ นางวิสาขานั้น คิดว่า พระผู้มีพระภาคเจ้า (ชะรอย) จะทรงเห็นใคร ๆ
 ผู้ถึงพร้อมด้วยเหตุเป็นแน่ จึงกราบทูลว่า ถ้ากระนั้น ขอพระองค์โปรดบัญชา
 ให้ภิกษุรูปหนึ่ง ผู้รู้เรื่องการทำงานที่หม่อมฉันทำแล้วและยังมีได้ทำกลับ แล้ว
 เสด็จไปเถิด พระเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดา. เธอพอใจภิกษุรูปใด จงรับบาตร
 ของภิกษุรูปนั้นเถิด วิสาขา ฯ นาง พึงใจพระอานนท์เถระ แม้ก็จริง
 ถึงกระนั้น ก็คิดได้ว่า พระมหาโมคคัลลานเถระ เป็นผู้มีฤทธิ์ การงานของเรา
 จักปล้นสำเร็จ เพราะอาศัยพระมหาโมคคัลลานเถระนั้น ดังนี้แล้ว จึงรับ
 บาตรของพระเถระไว้ ฯ พระเถระ แลดูพระบรมศาสดา ฯ

๒. พระบรมศาสตราตราว่า โมคคัลลานะ เธอจงพากิษุบริวารของเธอ ๕๐๐ รูป กลับเถิด ฯ ท่านได้ทำตามนั้นแล้ว ฯ ด้วยอำนาจของท่าน พวกมนุษย์ ผู้ไปเพื่อต้องการไม้และเพื่อต้องการหิน ระยะทางแม้ตั้ง ๕๐-๖๐ โยชน์ ก็พากันขนเอาไม้ต้นใหญ่ ๆ และหินก้อนใหญ่ ๆ มาทันในวันนั้นนั่นเอง แม้(จำต้อง)ยกไม้และหินใส่เกวียน ก็ไม่ลำบากเลย เพลากวียนก็ไม่หัก ไม่นานนัก พวกเขาก็สร้างปราสาท ๒ ชั้นสำเร็จ ฯ ปราสาทนั้น ได้เป็นปราสาทที่ประดับด้วยห้อง ๑,๐๐๐ ห้อง คือ ชั้นล่าง ๕๐๐ ห้อง ชั้นบน ๕๐๐ ห้อง ฯ พระบรมศาสดา เสด็จเที่ยวจาริกไป(นับ)โดยเดือนได้ ๕ เดือนแล้ว ได้เสด็จ(กลับ) ไปยังกรุงสาวัตถี ฯ การงานในปราสาทแม่ของวิสาขา ก็สำเร็จ โดยเดือน ๕ เดือนเช่นกัน ฯ นางให้สร้างยอดปราสาทजूน้ำได้ ๖๐ หม้อ ด้วยทองคำสีสุกที่บุเป็นแห่งนั้นแล ฯ นางได้ยิน(ข่าว)ว่า พระบรมศาสดากำลังเสด็จไปเขตวันมหาวิหาร จึงทำ(ถวาย)การต้อนรับนำเสด็จพระบรมศาสดา ไปยังวิหารของตน รับปฏิญญาว่า พระเจ้าข้า ตลอด ๔ เดือนนี้ ขอพระองค์โปรดพากิษุสงฆ์ประทับอยู่ในวิหารนี้แล หม่อมฉันจักทำการฉลองปราสาท ฯ พระบรมศาสดาทรงรับนิมนต์แล้ว ฯ จำเนียรกาลแต่นั้นมา นางวิสขานนั้น ย่อมถวายทานแก่กิษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธานในวิหารนั้นแล ฯ ครั้งนั้นเพื่อนหญิงคนหนึ่ง ของนางวิสขานนั้น ถือผ้าผืนหนึ่ง ราคา ๑,๐๐๐ มาแล้ว กล่าวว่า เพื่อนเอ๋ย ฉันประสงค์ที่จะลาดผ้าผืนนี้ โดยสังเขปว่าผ้าลาดพื้นในปราสาทของท่าน ขอท่านช่วยบอกสถานที่ที่จะลาดให้แก่ฉันด้วย ฯ นางวิสขา พุดขึ้นว่า เพื่อน ถ้าฉันจักบอกท่านว่า ไม่มีโอกาส(ที่ว่าง)เลย ท่านก็จักเข้าใจว่า ไม่ประสงค์จะให้โอกาส(กันทำ) ท่านสำรวจดูพื้นปราสาท ๒ ชั้น และห้อง ๑,๐๐๐ ห้องแล้ว รู้สถานที่จะปูลาดเอาเองเถิด ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. อถกทิวส์ สตุถา ปจจุสสมเย โลกั โวลเณโต เทวโลกา
จวิตวา ภทฺทียนคร เสฏฺฐิจฺจุเล นิพฺพตฺตสฺส ภทฺทียสฺส นาม เสฏฺฐิจฺจุตฺตสฺส
อุปนิสฺสยสมฺปตฺตี ทิสฺวา อนาถปิณฺฑิกสฺส เคาเห ภตฺตกิจฺจํ กตฺวา
อุตฺตรทวารากิมฺโข อโหสิ ฯ ปกฺติยาปี สตุถา วิสาขาย เคาเห ภิกฺขุ
คณฺหิตฺวา ทกฺขิมทวารเณ นิกฺขมิตฺวา เขตฺวเน วสฺติ อนาถปิณฺฑิกสฺส
เคาเห ภิกฺขุ คณฺหิตฺวา ปาจันทวารเณ นิกฺขมิตฺวา ปุพฺพารามे วสฺติ ฯ
อุตฺตรทวารั สนฺธาย คจฺจนตฺยเว ภควนฺตํ ทิสฺวา จาริกํ ปกฺกมิสฺสตีติ
ชานนฺติ ฯ วิสาขापปี ตํทิวส์ สตุถา อุตฺตรทวารากิมฺโข คโตติ สุตฺวา
เวเคน คนฺตุวา วนฺทิตฺวา อหา จาริกํ คนฺตุกามตฺถ ฆนฺเตติ ฯ อาม
วิสาเขตฺติ ฯ ฆนฺเต เอตฺตํ ฐนํ ปริจฺจชิตฺวา ตุมฺหากํ วิหารํ การมิ
นินฺวตฺตถ ฆนฺเตติ ฯ อนินฺวตฺตคมนํ อิทํ วิสาเขตฺติ ฯ สา อทฺธา เหตุสมฺปนฺนํ
กณฺจิ ปสฺสตี ภควาติ จินฺเตตฺวา เตนฺหิ ฆนฺเต มยฺหํ กตฺากตฺวิชานนํ เอกํ
ภิกฺขุํ นินฺวตฺตาเปตฺวา คจฺจนตฺติ อหา ฯ ยํ โรเจสิ ตสฺส ปตฺตํ คณฺห
วิสาเขตฺติ ฯ สา กิณฺจาปี อานนฺทตฺถเณํ ปิยายติ มหาโมคฺคัลลานตฺถเโร
อิทฺธิมา เอตํ เม นิสฺสาย กมฺมํ ลหุํ นิปฺปชฺชิสฺสตีติ ปน จินฺเตตฺวา
เถรสฺส ปตฺตํ คณฺหิ ฯ เถโร สตุถารํ โอลเเกสิ ฯ

๒. สตุถา ตว ปริวาระ ปณฺจสเส ภิกฺขุ คเหตุวา นินฺวตฺ
โมคฺคัลลานาติ ฯ โส ตถา อกาสิ ฯ ตสฺसानุภาเวน ปณฺณาสสฏฺฐิโยชนานิปี
รูกฺขตฺถาย จ ปาสาณตฺถาย จ คตา มนุสฺสา มหนฺเต มหนฺเต รูกฺขเ จ
ปาสาณเ จ คเหตุวา ตํทิวสเมว อากจฺจนฺติ เนว สกฺญเ รูกฺขปาสาณ
อาโรเปนฺตา กิลมฺนฺติ น อุกฺโข ภณฺชติ น จิสฺเสว เทวภูมิกํ ปาสาทํ
กรีสฺสุ ฯ เหฏฺฐจาภูมิมิํ ปณฺจ คพฺภสฺตานิ อุปริภูมิมิํ ปณฺจ คพฺภสฺตานีติ
คพฺภสฺสสฺสปฏิมณฺชติโต ปาสาโท อโหสิ ฯ สตุถา นวฺหิ มาเสหิ จาริกํ

จริตวา ปุณ สาวตถิ อคมาสิ ฯ วิสาขายปี ปาสาทท กมมํ นวหิ เอว
 มาเสหิ นิฏฐิตํ ฯ ฆนโกฏิมรตตสุวณฺเณเนว สฏฺฐิจุทกมฏฺกคณ्हนํ กาทเรสิ ฯ
 สตุถา เขตวนมหาวีหาร์ คจฺจตีติ สุตฺวา ปจฺจุคฺคมนํ กตฺวา สตุถารํ อตฺตโน
 วิหาร์ เนตฺวา ปฏฺิณฺณํ คณ्हิ ฆนเต อิมํ จาตุมุมาสํ ภิภฺขุสงฺฆํ กเหตุวา
 อีเชว วสถ ปาสาทมหํ กริสฺสามีติ ฯ สตุถา อธิวาเสสิ ฯ สว ตโต
 ปฏฺุจาย พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิภฺขุสงฺฆสฺส วิหารเรยว ทานํ เทติ ฯ อตฺสฺสา
 เอกา สหายิกา สหสฺสคฺคณ्हิํ เอกํ วตฺถํ อาทาย อากนฺตฺวา สหายิเก อหํ
 อิมํ วตฺถํ ตว ปาสาทท ภูมฺมตฺตรณฺสงฺเขเปณ อตฺถริตุกามา อตฺถรณฺภูจฺานํ
 เม อาจิกฺขถาติ อาห ฯ สหายิเก สเจ ตฺยาหํ โโอกาโส นตฺถิตี วกฺขามิ
 ตฺวํ เม โโอกาสํ อทาตุกามาติ มณฺเณสิสฺสตี สยเมว ปาสาทสฺส เทว ภูมฺิโย
 กพฺภสฺสสฺสณฺจ โอลเอกตฺวา อตฺถรณฺภูจฺานํ ชานาหีติ ฯ